

Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2027-2028

Kunnanhallitus 24.11.2025
1849/02.02.00/2022

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin taloudet, vastuut ja velvoitteet.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laaadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainoinen tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha- ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Lähtökohtana budjetin valmistelussa oli, että tuloveroprosenttia korotetaan prosenttiyksiköllä. Valtuusto vahvisti 10.11.2025 kokouksessaan tuloveroprosentiksi 8,1 ja yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,10, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentiksi 0,50, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,15, voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi 3,10 ja eduskunnan päätöksen mukaisesti yleisestä kiinteistöveroprosentista eriytetyn maapohjan kiinteistöveroksi 1,30.

Talousarviovuonna on palkoissa varauduttu 3 %:n sekä palveluissa ja tarvikkeissa 1,5 %:n korotuksiin.

Kuntastrategia hyväksytään vuoden 2026 alkupuolella.

Talousarviovuonna jatketaan kuntastrategian mukaista panostamista kuntamarkkinointiin 120 000 euron määrärahalla. Markkinoinnissa

keskitytään näkyvyyden kasvattamiseen ja asukashankintaa tukevaan markkinointiin sekä matkailun aluemarkkinointiin.

Varhaiskasvatusta järjestetään Hillankukassa, Kanervikossa, Kerkässä ja Kuhan koululla. Yhtenäiskoulu ja Kuhan kyläkoulu tekevät tiivistä yhteistyötä. Lukion vetovoimaa oppilaitoksena jatkokehitetään paikallisesti ja valtakunnallisesti luontoyrittäjyyteen erikoistumisen kautta. Toimintakulttuuria yksiköiden kesken vahvistetaan ja yhtenäistetään loukkaamattomien toiminnallisen arvojen mukaisesti.

Talousarvion investointiosaan on suunniteltu seuraavia investointeja vuodelle 2026: maa-alueiden ostot 100 000 euroa, Peuran-, Poron- ja Vasantien päällystys 185 000 euroa, Simontaipaleen vesiverkoston vedenottamon rakentaminen 150 000 euroa, yläkoulu-lukion pihan toteutus 100 000 euroa, Kanervikon päiväkodin tilamuutokset 50 000 euroa ja uuden päiväkotiryhmän kalusteet 20 000 euroa.

Elinkeino-ohjelma päivitetään ja yritysten elinvoimaisuutta edistetään elinkeino-ohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan suunnitelmallisella henkilöstökoulutuksella, läsnäolevalla johtamisella sekä laajalla työterveyssovimuksella ja ePassiedulla.

Talousarvioluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: Ranuan Yrittäjät ry, MTK Ranua, Ranuan matkailuyhdistys, Ranua Finland -yhteismarkkinointi, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto. Kunnan yhteistyöryhmä käsitteli talousarvioluonnosta 18.11.2025.

Kokouksessa kuullaan kunnanjohtajan yleisesittely ja osastopäälliköiden esittelyt hallintokunnittain.

Liitteenä esitys vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmaksi.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman.

Lisäksi kunnanhallitus valtuuttaa hallinto-osaston tekemään teknisluonteisia korjauksia talousarviokirjaan.

Päätös

Lisätietoja asiasta antaa.
kunnanjohtaja Tuomas Aikkila
puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi